

บทความวิจัย (Research Article)

รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

A SUPERVISION MODEL OF COOPERATIVE NETWORK TO PROMOTE THE SCHOOL EFFECTIVENESS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

Received: June 22, 2021

Revised: July 15, 2021

Accepted: July 20, 2021

ทิพวรรณ ถาวรโชติ^{1*} และจิตติมา วรณศรี²Tippawan Thavorachot^{1*} and Jitima Wannasi²^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: Tippawun.b@chs.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา จากการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา 3) การประเมินรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 90 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 เครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการนิเทศ องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพของการนิเทศ และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ พบว่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศ เครือข่ายความร่วมมือ สถานศึกษา

Abstract

This research aimed to examine a model of supervision via a collaborative network to promote the effectiveness of school under the office of the secondary educational service area. There were 3 steps of this research operation; 1) Studying the composition and approach of supervision via a collaborative network to promote the effectiveness of school under the office of the secondary educational service area through document, research and interviewing school administrators from schools with best practice and experts, which was purposive sampling. The data was analyzed by content analysis, 2) establishing and verifying the appropriate of models via 9 experts and content analysis, and 3) the model of supervision via a collaborative network to

promote the effectiveness of school under the office of the secondary educational service area was evaluated by 90 educational supervisors and school administrators. The data was analyzed by mean and standard deviation. The results of this research consisted of 3 compositions: 1) the collaborative network, 2) supervision process, and 3) effectiveness of supervision. The evaluation result of a model found that the possibility was at a high level and the profitability was at a highest level.

Keywords: Supervision, Cooperative Network, School

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปทุกด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม เพราะการพัฒนาประเทศนั้นต้องอาศัยคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ หน่วยงานที่ทำหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาให้คนในชาติ คือ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (Ministry of Education, 2003) ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 8 และมาตรา 9 ได้กำหนดให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาที่มีเอกภาพ ด้านนโยบาย และความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากร จากความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น

หลักการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คือ กำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแลให้การกระจายอำนาจ ในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหาร งานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (Office of the Basic Education Commission, 2017) โดยมีเป้าหมายหลักที่สำคัญ 3 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีส่วนในการพัฒนาในกระบวนการด้านต่างๆ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะเป็นกระบวนการเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยมีการนิเทศการศึกษาเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการสนับสนุนความสามารถของครู กระตุ้น ยั่วยุให้ครู ผู้บริหารโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลต่อผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ถึงแม้ว่าการนิเทศการศึกษาจะมีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพผู้เรียน แต่การดำเนินงานกระทำผ่านตัวกลาง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสถานศึกษา (Office of the National Primary Education Commission, 2018) และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ แนวทางจุดเน้นของเลขาธิการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวว่าการใช้พื้นที่เป็นฐานขับเคลื่อนคุณภาพ จะใช้นวัตกรรมขับเคลื่อนความสำเร็จ ต่างที่ ต่างนวัตกรรมและเชื่อว่าแต่ละคนแต่ละพื้นที่มีศักยภาพทำได้ (Pinasa, 2020) เหตุผลดังกล่าวเป็นแนวทางของการพัฒนาการนิเทศการศึกษาที่ใช้เครือข่ายความร่วมมือจากบุคลากรจากหลายภาคส่วนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้เกิดคุณภาพตามบริบท โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

การนิเทศการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งต้องตั้งอยู่บนหลักประชาธิปไตย สร้างเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มบุคคลที่จะทำงานร่วมกัน ร่วมคิดกำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาการจัดการศึกษาโดยมีการกำหนดคณะกรรมการในการขับเคลื่อนในระดับต่างๆ มีการกำหนดขอบข่ายความร่วมมือในด้านต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป และการกำหนดเป้าหมาย ที่มีการร่วมกันดำเนินการในหลักการของเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วย 1) คณะกรรมการเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายความร่วมมือ 3) ในการสร้างเครือข่ายเพื่อประโยชน์ที่ว่ามีเป้าหมายของเครือข่ายความร่วมมือ ฟังพาดำซึ่งกันและกัน การทำงานด้วยกันเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

หรือต่างกันโดยอาศัยลักษณะการร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ หรือร่วมกันกำหนดวิธีการ หรือเอื้ออำนวยความสะดวกในทรัพยากร ร่วมกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับบทสรุปความหมายของ Dubrion and Ireland (1993) และ Wongsuwakunta et al. (2012) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thapsuli (2016) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ทีมงานเป็นฐาน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทีมงานนิเทศทั้ง 2 โรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ทีมงานเป็นฐานผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน และมีความสามารถในการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ทีมงานเป็นฐาน ซึ่งสามารถปฏิบัติได้อยู่ในระดับสูงขึ้นไปและมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนพัฒนาดีขึ้นทุกคน และการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดคุณภาพได้นั้น อย่างน้อยควรประกอบด้วย 3 กระบวนการคือ กระบวนการบริหาร กระบวนการ เรียนการสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา (Office of the National Primary Education Commission, 2018) การนิเทศ การศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ช่วยส่งเสริม ช่วยเหลือครู ให้สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาการจัดการเรียน การสอน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพ และบรรลุเป้าหมายของการศึกษาชาติ (Buofeng, 2020)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้เกิดระบบการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และร่วมเรียนรู้ของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่จะเป็นเครือข่ายการนิเทศการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ทำงานร่วมกัน แบบทีมที่เรียกว่าเครือข่ายความร่วมมือ ที่มีความเข้มแข็ง มีความต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา รวมทั้งเกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริม ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

1. การศึกษาองค์ประกอบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัย ซึ่งเป็นเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้ตาราง วิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำมาสังเคราะห์สรุป ได้องค์ประกอบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของ สถานศึกษา
2. การศึกษาแนวทางในการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผล จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติ ที่ดี เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางการนิเทศโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือจาก โรงเรียน 3 โรงเรียน โดยการเลือก แบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน คือเป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาว่ามีระบบการนิเทศที่ดีเป็นต้นแบบการนิเทศที่ได้รับการยอมรับ อยู่ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเครือข่าย 2) ด้านกระบวนการนิเทศ 3) ด้านประสิทธิผล

3. การศึกษาแนวทางในการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง เพื่อหาแนวทางการนิเทศโดยใช้เครือข่ายจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาหรือทางการศึกษามีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความรู้หรือมีประสบการณ์ด้านระบบเครือข่าย และการนิเทศการศึกษาเป็นผู้บริหารระดับนโยบาย ศึกษาในเทศก์ที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญในการให้ข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเครือข่าย 2) ด้านกระบวนการนิเทศ 3) ด้านประสิทธิผล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

1. นำผลการสังเคราะห์จากความคิดเห็นของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี และจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์ร่างรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. การตรวจสอบร่างรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือจำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารระดับสูงในการบริหารระดับจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 10 ปี วุฒิปริญญาเอกและเกี่ยวข้องกับการนิเทศโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในสถานศึกษา จำนวน 3 คน 2) กลุ่มศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 10 ปี วุฒิปริญญาเอกที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 3 คน 3) กลุ่มนักวิชาการระดับอุดมศึกษาที่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 10 ปี ในการสอนระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษาหรือมีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา และมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือ คือแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการนิเทศโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เป็นการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์และผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 90 คน จาก 9 สหวิทยาเขตจาก 9 จังหวัดโดยการสุ่มอย่างง่าย จังหวัดละ 1 สหวิทยาเขต เครื่องมือคือ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

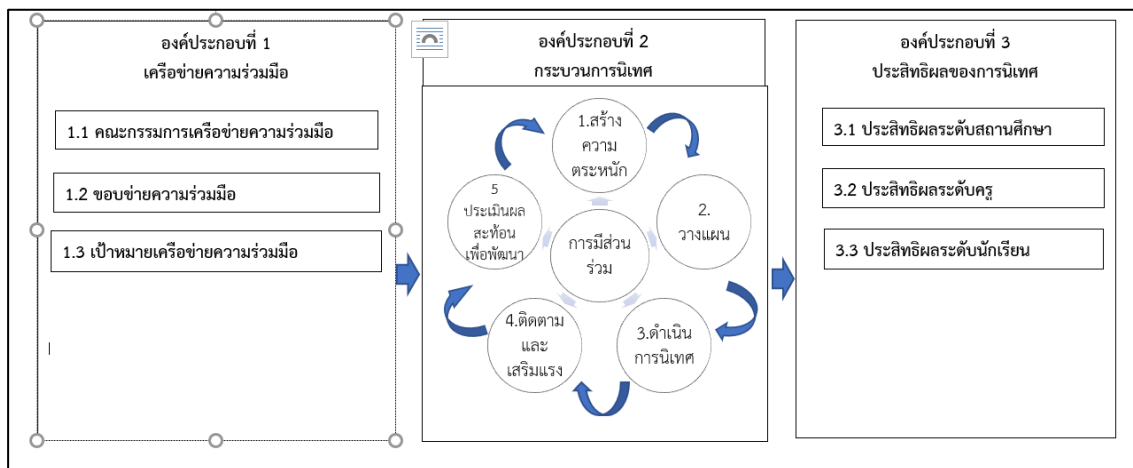
ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและแนวทาง การนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านเครือข่ายความร่วมมือ 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศ 3) องค์ประกอบด้านประสิทธิผล

2. ผลการสร้างและตรวจสอบ รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ปรับแก้ไของค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ การปรับแก้ชื่อขององค์ประกอบ บรรยายการในองค์ประกอบย่อย และเพิ่มรายการย่อยใน

องค์ประกอบตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบซ้ำของร่างรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้งจนได้รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปรากฏผลใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 เครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วย บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และเป็นคณะบุคคลที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศสถานศึกษาของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ (ระดับเขตพื้นที่) ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประธานสหวิทยาเขตในเขตพื้นที่การศึกษา ตัวแทนคณะกรรมการ ก.ต.ป.น. ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศและติดตาม ทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางในการนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือ ร่วมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหาในการดำเนินงาน ในระดับเขตพื้นที่ คณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือ (ระดับสหวิทยาเขต) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ (ตัวแทนกรรมการสถานศึกษา) ผู้อำนวยการสถานศึกษา (ประธานสหวิทยาเขต) ศึกษาานิเทศก์ประจำสหวิทยาเขต ตัวแทนคณะกรรมการ ก.ต.ป.น. ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศและติดตาม ทำหน้าที่ กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางในการนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือ ร่วมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหาในการดำเนินงานในระดับสหวิทยาเขต

2. ขอบข่ายความร่วมมือ เป็นกรอบการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือและทิศทางในการนิเทศ โดยกำหนดทิศทางในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในเครือข่ายให้มีคุณภาพ โดยมีขอบข่าย คือ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป

3. เป้าหมายของเครือข่ายความร่วมมือ เป็นจุดมุ่งหมายของเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างความเข้าใจร่วมกันในการสร้างความตระหนัก ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษา โดยเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย เป้าหมายระดับเครือข่าย และเป้าหมายระดับสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีความเข้าใจร่วมกัน ถึงประโยชน์ คุณค่าของการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยการสร้างการรับรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดมความคิดเห็นในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งการสร้าง

ความตระหนักเป็นสิ่งเริ่มต้นที่สำคัญของกระบวนการนิเทศ ที่จะสร้างให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเกิดความเข้าใจ ให้ความสำคัญในการนิเทศ และจะทำให้การนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือเกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นกระบวนการในการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ การแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายการนิเทศ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศ การวางแผน และจัดทำแผนการนิเทศ ลำดับขั้นตอนวิธีการนิเทศ รวมถึงแนวทางในการดำเนินการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของสถานศึกษา ที่เกิดจากการร่วมคิดของทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยใช้กระบวนการ PLC ซึ่งกระบวนการดังกล่าวต้องอาศัยหลักการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศ โดยการปฏิบัติการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือ โดยเริ่มจากการประชุม กำหนดระยะเวลา การสร้างเครื่องมือ การสะท้อนผลเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุง โดยใช้การนิเทศที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยเป็นการสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศในการนิเทศซึ่งเกิดจากการประชุมในขั้นตอนการนิเทศ รวมถึงแนวทางในการนิเทศตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ แล้วสะท้อนผลการนิเทศเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการนิเทศให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพและบริบท

ขั้นตอนที่ 4 ติดตามและเสริมแรง เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่อง ชมเชย เชิดชูเกียรติ ในการปฏิบัติหน้าที่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงรับทราบปัญหาของการดำเนินการที่เกิดจากการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือโดยเกิดจากการสะท้อนผลการดำเนินการทั้งผู้ถูกนิเทศและผู้นิเทศ โดยใช้กระบวนการติดตามที่หลากหลายแนวทางทั้งการติดตามโดยการลงพื้นที่และการติดตามแบบออนไลน์ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลเพื่อพัฒนา เป็นกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ถูกนิเทศและผู้นิเทศ ในการสะท้อนปัญหาจุดควรพัฒนาในปัญหาต่างๆ ของการดำเนิน การนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการนิเทศการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อนำมาปรับปรุงการนิเทศ และวางแผนนิเทศครั้งต่อไป

องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพของการนิเทศ ประกอบด้วย

1. ประสิทธิภาพระดับสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรมีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำวิชาการ มีระบบประกันคุณภาพภายใน และภายนอก มีมาตรฐาน การพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียน

2. ประสิทธิภาพระดับครู ได้แก่ คุณภาพของครูในการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เทคนิควิธีการ ทักษะ การสื่อสาร การสร้างสรรค์นวัตกรรม จนมีผลงานวิชาการ วิทยฐานะเพิ่มขึ้นเชิงประจักษ์

3. ประสิทธิภาพระดับนักเรียน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนการมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย มีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมที่ดี

3. ผลการประเมินรูปแบบ การนิเทศโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวม พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กระบวนการนิเทศ อยู่ในระดับมากและรูปแบบมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ประสิทธิภาพของการนิเทศ

ตาราง 1 แสดงระดับความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวม

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 เครือข่ายความร่วมมือ	4.256	0.292	มาก	4.496	0.288	มาก
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการนิเทศ	4.277	0.315	มาก	4.524	0.291	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิผลของการนิเทศ	4.244	0.326	มาก	4.562	0.333	มากที่สุด
รวม	4.259	0.269	มาก	4.528	0.248	มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษารูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 1) องค์ประกอบเครือข่ายความร่วมมือ 2) องค์ประกอบกระบวนการนิเทศ 3) องค์ประกอบประสิทธิผลของการนิเทศ ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาต้องอาศัยบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ แนะนำ การจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดการพัฒนาคณาภพการศึกษาดังนี้

1. องค์ประกอบเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือระดับเขตพื้นที่ คณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือระดับสหวิทยาเขต ขอบข่ายความร่วมมือ ในการพัฒนาสถานศึกษาในเครือข่ายให้มีคุณภาพใน 4 ด้าน 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านการเงินและงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป และเป้าหมายของเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคณาภพการศึกษากฎีปัญหาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะ องค์ประกอบเครือข่ายความร่วมมือ เป็นการรวมกลุ่มของบุคคล ดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศการศึกษา เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสถานศึกษา โดยเกิดจากการร่วมกันคิด วางแผน ในแนวทางในการพัฒนา ให้คำปรึกษา การกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุน และการแก้ปัญหา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้การจัดตั้งคณะกรรมการเป็นสิ่งสำคัญ เพราะต้องอาศัยบุคลากรจากหลายภาคส่วนในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา คณะกรรมการจึงเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ที่รวมกลุ่มกันในการพัฒนาคณาภพการศึกษารวมเรียกว่าคณะกรรมการ โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายต่างๆ การกำหนดขอบเขตของการนิเทศการศึกษาที่ครอบคลุมสมรรถนะหลักของสถานศึกษา ดังที่ Phra Maha Suthit Apakaro (Oon) (2004) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นเครือข่าย มีจุดร่วมที่สำคัญอย่างน้อย 5 ประการ ดังนี้ สมาชิก คือ องค์ประกอบหลักที่ก่อให้เกิดความเป็นเครือข่าย เป้าหมายเป็นวัตถุประสงค์ของเครือข่ายที่จะต้องมีความหมายร่วมกัน และสอดคล้องกับ Wongpracharat (2013, pp. 238-239) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เป็นบุคคลภายนอก ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบกระบวนการนิเทศการศึกษา 2) รูปแบบการนิเทศการศึกษา 3) ผลการยืนยันรูปแบบ

2. องค์ประกอบกระบวนการนิเทศ พบว่าเป็นการดำเนินงาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศ ขั้นตอนที่ 4 ติดตามและเสริมแรง และขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลเพื่อพัฒนา ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการที่ชี้ให้เห็นแนวการปฏิบัติเพื่อให้การนิเทศประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัย 1) การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ได้เห็นถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา โดยให้เกิดการยอมรับทั้งจากผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ มีเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศและผู้เข้ารับการนิเทศ 2) การวางแผนการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเป็นกระบวนการในการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ที่เกิดจากการร่วมคิดของทั้งผู้นิเทศและผู้รับ 3) การดำเนินการนิเทศ เป็นแนวทาง ขั้นตอนการปฏิบัติกรนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือ โดยเริ่มจากการประชุม กำหนด

ระยะเวลา การสร้างเครื่องมือ การสะท้อนผลเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุง โดยใช้การนิเทศที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ แล้วสะท้อนผลการนิเทศเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการนิเทศให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาและในการดำเนินการนิเทศ ต้องใช้กระบวนการเรียนรู้จากห้องเรียน (Lesson Study) การสะท้อนผลการนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในการนิเทศครั้งต่อไป 4) ติดตามและเสริมแรง เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย เชิดชูเกียรติ ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งครู ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการติดตามที่หลากหลาย เพื่อทำให้เกิดการพัฒนา 5) ประเมินผลเพื่อพัฒนา เป็นกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ถูกนิเทศและผู้นิเทศ ในการสะท้อนปัญหาจุดควรพัฒนาในปัญหาต่างๆ ของการดำเนินการนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการนิเทศการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังที่ Laowreandee (2009) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการสอนไว้ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ วางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงและพัฒนา นำเสนอโครงการพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินการ จัดอบรมสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยนำเสนอในรูปแบบของเอกสาร การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมใหม่ จัดให้มีกระบวนการนิเทศ ที่มีรูปแบบของการดำเนินการร่วมกัน มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและประสบการณ์ การดำเนินการนิเทศที่มีการดำเนินการร่วมกันของผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ สรุปรายงานผลการปรับปรุงแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรายงานผลความสำเร็จ

3. องค์ประกอบประสิทธิผลของการนิเทศ พบว่าประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพระดับสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพระดับครู 3) ประสิทธิภาพระดับนักเรียน ทั้งนี้เพราะความสำเร็จจากการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เป็นไปตามจุดประสงค์การนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือ ที่ทำให้เกิดประสิทธิผลระดับสถานศึกษา ประสิทธิภาพระดับครู ประสิทธิภาพระดับนักเรียน ซึ่งประสิทธิผลดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการนิเทศการศึกษาแบบเครือข่ายความร่วมมือ โดยการเปลี่ยนแปลงการนิเทศการศึกษาจากแบบเดิมเป็นการนิเทศการศึกษาแบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมจะเป็นการพัฒนาคนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลง ทั้งยังเป็นการสร้างทักษะของคนให้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต้องเผชิญกับความท้าทายและเพื่อมุ่งพัฒนาคนอย่างเต็มศักยภาพโดยการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาและร่วมเติมเต็มการศึกษาในพื้นที่ให้มีคุณภาพร่วมกัน จึงเกิดเป็นความสำเร็จในทั้ง 3 ประสิทธิภาพ คือ ประสิทธิภาพระดับสถานศึกษา ประสิทธิภาพระดับครู ประสิทธิภาพระดับนักเรียน ดังที่ มาตรฐานการศึกษาของชาติซึ่งกำหนดผ่านกรอบ (Framework) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษานี้ จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับ Poomares (2010) ได้สรุปว่า การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูให้ก้าวหน้าทางวิชาชีพ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านคุณภาพการเรียนไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นหน่วยศึกษานิเทศก์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านเครือข่ายความร่วมมือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุน งบประมาณ จัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือจากคณะบุคคล ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพร่วมกัน ร่วมกำหนดเป้าหมาย กำหนดแนวทางในการนิเทศ แนวทางในการดำเนินงาน และแก้ปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือและนำนโยบายลงสู่สหวิทยาเขตและสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และสถานศึกษาในแต่ละสหวิทยาเขตต้องเข้าใจ

บทบาทหน้าที่ ร่วมสร้างเครือข่ายในระดับท้องถิ่นเพื่อร่วมคิด วางแผน กำหนดแนวทางในการนิเทศ และควรดำเนินการนิเทศด้วย กระบวนการ PDCA จากผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

1.2 ด้านกระบวนการนิเทศ สถานศึกษา ควรมีการรวมกลุ่มจัดทำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน ในการนิเทศร่วมกัน เพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญของการนิเทศ ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ และความสำคัญ ประโยชน์ คุณค่า ของการนิเทศการศึกษา โดยเกิดจากวางแผนการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เมื่อมีการนิเทศแล้วควรจัดให้มีการสะท้อนผลการนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในการนิเทศครั้งต่อไป อีกทั้งต้องมีการติดตามการดำเนินงานของ ครูและสถานศึกษาเป็นระยะ มีการเสริมแรงโดยการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ การรายงานผล ประชาสัมพันธ์แก่บุคคล อื่นเพื่อให้การนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือบรรลุถึงเป้าหมายของการนิเทศ

1.3 ด้านประสิทธิผลการนิเทศ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งประสิทธิผลระดับสถานศึกษา ประสิทธิผลระดับครู ประสิทธิผลระดับนักเรียน โดยเมื่อผลที่เกิดจากการพัฒนาในทุกระดับควรได้รับการยกย่อง ชมเชย เกิดการประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดจากการนิเทศแบบ เครือข่ายความร่วมมือโดยเชิงประจักษ์เพื่อเสริมแรงและจะเกิดการพัฒนาการปฏิบัติงานในการนิเทศแบบเครือข่ายความร่วมมือ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ การนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยในการพัฒนาการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา

References

- Buofeng, A. (2020). *What is the importance of educational supervision?* Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/212757>
- Dubrin, A. J., & Ireland, R. D. (1993). *Management and organization* (2nd ed.). Ohio: South Western.
- Laowreandee, W. (2009). *Teaching supervision* (4th ed.). Nakhon Pathom: Silpakorn University. [in Thai]
- Ministry of Education. (2003). *School development guide to educational standards: Supervision*. Bangkok: Teachers Council of Thailand Ladprao. [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2017). *Area office operation manual education*. Bangkok: Express Transport Organization. [in Thai]
- Office of the National Primary Education Commission. (2018). *Development of student quality Elementary Education and Assessment Guidelines*. Bangkok: Religious Printing House. [in Thai]
- Phra Maha Suthit Apakaro (Oon). (2004). *Network: Nature, knowledge and management*. Bangkok: Siam Commercial Foundation. [in Thai]
- Pinasa, A. (2020). *Vision Guidelines and focus of Dr. Amporn Pinasa, secretary of OBEC will use the area as Quality driven base will use innovation to drive success*. <https://www.kruachieve.com/ข่าวการศึกษา/วิสัยทัศน์-แนวทางและจุดเน้น> [in Thai]
- Poomares, K. (2010). *A study of the organization of instructional supervision in schools of the Saint Gabriel's Foundation in Thailand* (Master thesis). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]

- Thapsuli, N. (2016). *The development of internal supervision system by team based for elementary schools under the Office of the Basic Education Commission* (doctoral dissertation). Maha Sarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- Wongpracharat, C. (2013). *The model of educational supervision by the external panel in basic education school board* (Doctoral dissertation). Nakhon Pathom: University Silpakorn. [in Thai]
- Wongsuwakunta, S., Jumpasud, K., Junsira, V., & Prachanban, P. (2012). *The cooperation model for academic administration of the educational opportunity expansion schools under the office of basic education commission. Social Sciences Research and Academic Journal*, 7(20), 23-38. [in Thai]